

**WYMAGANIA EDUKACYJNE NA POSZCZEGÓLNE OCENY
DLA UCZNIĄ KLASY VIII
2024/2025**

Wymagania na ocenę dopuszczającą

Uczeń:

- opisać graffiti,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki,
- omówić treść wiersza,
- omówić sytuację liryczną w wierszu,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić rodzaj narracji,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście,
- omówić treść wywiadu,
- zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca,
- wymienić etapy tworzenia wywiadu,
- wymienić rodzaje fotografii,
- stworzyć plan rozprawki,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne,
- wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie,
- przedstawić zasady ortograficzne,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie,
- posługiwać się terminami: synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka,
- opisać to, co zostało przedstawione na obrazie,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić rodzaj narracji,
- omówić treść utworów,
- omówić treść Epilogu,
- zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę”,
- opisać Soplicowo,
- wymienić głównych bohaterów epopei,
- omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epopei,
- omówić biografię Jacka Soplicy,
- wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela),
- wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów,
- wymienić wydarzenia historyczne przywołane w koncercie Jankiela,
- wymienić cechy epopei,

- przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu,
- wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza,
- określić ramy czasowe epoki,
- wymienić elementy programu pozytywistycznego,
- omówić treść utworu,
- określić rodzaj narracji,
- przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu,
- wymienić elementy języka muzyki,
- wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej,
- zdefiniować artykuł,
- wymienić cechy artykułu,
- wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową,
- przedstawić podział błędów językowych,
- rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie,
- posługiwać się pojęciami: artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe,
- opisać to, co zostało przedstawione na obrazie,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia wywiad,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- omówić treść lektury,
- wymienić bohaterów pierwszo i drugoplanowych,
- omówić treść powieści,
- przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii,
- przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu,
- wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza,
- omówić treść wiersza,
- określić rodzaj liryki,
- omówić problematykę tekstu,
- wymienić cechy listu otwartego,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: kadr, plan filmowy, scena, montaż,
- wymienić odmienne i nieodmienne części mowy,
- wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie,
- podzielić wypowiedzenia na zdania i równoważniki zdań,
- rozpoznać w tekście równoważniki zdań,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie
- posługiwać się pojęciami: powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: mural, motyw biblijny, street art,
- opisać mural,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić narrację fragmentów utworu,

- wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek Kołakowski,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia antyutopia,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić rodzaj narracji,
- omówić treść powieści,
- określić czas i miejsce akcji powieści,
- omówić narrację powieści,
- omówić treść powieści,
- wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści,
- omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV),
- przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i Bernardzie Zygierze,
- przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu,
- określić ramy czasowe epoki,
- wskazać najważniejsze tendencje w epoce,
- omówić treść wiersza,
- wymienić cechy Boga i szewczyka,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia alegoria,
- omówić treść tekstu,
- określić rodzaj narracji,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia podanie,
- wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: grafika, rysunek, perspektywa, grafika artystyczna, ilustracja, plakat, animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy,
- wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną,
- podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie,
- posługiwać się pojęciami: grafika, liryka, alegoria, reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie ,
- opisać rysunek,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: faszyzm, rasizm,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić rodzaj narracji,
- określić ramy czasowe epoki,
- omówić treść wiersza,
- wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły,
- omówić treść utworu,
- określić rodzaj narracji,
- omówić treść utworu,
- zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem,
- omówić losy bohaterów utworu,
- przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu,
- omówić treść wiersza,

- wyjaśnić znaczenie pojęcia Holocaust,
- wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze,
- omówić treść wiersza,
- wskazać adresata lirycznego wiersza,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia CV (curriculum vitae),
- wymienić elementy CV,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia list motywacyjny,
- wymienić elementy listu motywacyjnego,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie,
- przedstawić podział głosek,
- wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim,
- wyjaśnić znaczenie pojęć: wyraz podstawowy, wyraz pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność,
- wymienić kategorie słowotwórcze,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie,
- posługiwać się pojęciami: wojna i okupacja, sztuka o wojnie, fonetyka, słowotwórstwo, CV, list motywacyjny,
- opisać obraz,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino,
- wyjaśnić znaczenie pojęcia powiastka filozoficzna,
- wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich,
- omówić treść fragmentów tekstu,
- omówić treść wiersza,
- określić rodzaj liryki,
- nazwać postawy zaprezentowane w wierszu,
- odtworzyć najważniejsze fakty i opinie,
- wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych,

Wymagania na ocenę dostateczną

Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą oraz:

- porównać graffiti Banksy'ego z XVII-wiecznym obrazem,
- scharakteryzować każdą z bohaterek,
- określić kontekst biograficzny utworu,
- wskazać cechy bohatera romantycznego u podróżnego,
- scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu,
- przedstawić stosunek narratora tekstu do życia,
- wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem,
- scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza,
- ułożyć pytania do autora podanego tekstu,
- ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów,

- omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu,
- wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów,
- rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów,
- rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne,
- wymienić cechy każdego ze stylów,
- wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie,
- wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach,
- uzupełnić podane teksty poprawnymi formami,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- omówić kompozycję dzieła,
- wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu,
- wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję,
- wskazać przykłady animizacji,
- wskazać w utworze wyrazy dźwiękonaśladowcze,
- wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze,
- porównać sposób przedstawienia agresorów i obrońców,
- omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta,
- omówić sposób przedstawienia kraju lat dziecińczych,
- przedstawić tytułowego bohatera utworu,
- wskazać wady różnych przedstawicieli szlachty,
- scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej,
- omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych,
- odnieść cechy epopei do Pana Tadeusza,
- wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła,
- określić przynależność gatunkową utworów,
- wyjaśnić etymologię nazwy epoki,
- przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego,
- omówić świat przedstawiony noweli,
- wskazać cechy gatunkowe noweli,
- scharakteryzować głównego bohatera utworu,
- omówić przemianę bohatera utworu,
- wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła,
- ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów,
- przedstawić kompozycję artykułu,
- wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową,
- poprawnie odmienić podane wyrazy,
- wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane,
- określić kategorie nazw osobowych,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- omówić kompozycję dzieła,
- omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie,
- wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu,
- wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru,
- określić czas i miejsce akcji,

- wymienić wątki główne i poboczne,
- przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści,
- omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie,
- dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra,
- scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych,
- porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan,
- wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu,
- określić przynależność gatunkową poznanych utworów,
- scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści,
- określić temat przewodni fragmentów utworu,
- wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snuty przez panią Różę,
- omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców pojęcia mędrzec,
- wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny,
- scharakteryzować tytułowych ludożerców,
- wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję,
- przedstawić kompozycję listu otwartego,
- podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki,
- scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy,
- rozpoznać nieodmienne części mowy,
- wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone,
- wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik,
- rozpoznać zdania współrzędnie i podrzędnie złożone,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło,
- omówić świat przedstawiony w utworze,
- omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka,
- omówić sposób sprawowania władzy w Panem,
- opisać mieszkańców Klerykowa,
- przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści,
- wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji,
- scharakteryzować Bernarda Zygiera,
- omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera,
- wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów,
- wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu,
- wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego,
- omówić sytuację liryczną w utworze,
- wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję,
- omówić kompozycję wiersza,
- wypowiedzieć się na temat narratora tekstu,
- wyjaśnić postawę Koguta,
- skomentować zachowanie Lisa,
- zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby,

- omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie,
- wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne,
- wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej,
- zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu,
- wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- omówić sposób ukazania postaci na rysunku,
- omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu,
- omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmentach tekstu,
- scharakteryzować Rudy'ego,
- wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji,
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu,
- omówić sytuację liryczną w wierszu,
- określić ramy czasowe utworu,
- wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej,
- wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją,
- omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu,
- przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu,
- zdefiniować pojęcie patriotyzm w kontekstach historycznym i współczesnym,
- wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu,
- omówić sytuację liryczną w utworze,
- wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze,
- omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab,
- wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu,
- opisać sytuację liryczną w tekście,
- wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej,
- zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w CV,
- zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie,
- rozpoznać rodzaje głosek,
- poprawnie podzielić wyrazy na sylaby,
- wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe,
- wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych,
- przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej,
- wskazać wyrazy należące do jednej rodziny,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- omówić kompozycję dzieła,
- wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka,
- wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: stracić twarz, zachować twarz i twarzą w twarz,
- przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich,
- scharakteryzować bohatera utworu,
- omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu,
- odnieść utwór do definicji przypowieści,
- wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu,

- określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza,
- omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu,
- wykorzystywać najważniejsze konteksty,
- wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów.

Wymagania na ocenę dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną oraz:

- wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję,
- wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami,
- nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję,
- omówić obraz natury wyłaniający się z utworu,
- odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej,
- wyjaśnić, w jaki sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność,
- omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji,
- przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegał Zbigniew Religa,
- zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania,
- wskazać błędy w podanym wywiadzie,
- wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii,
- omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta,
- sformułować tezę do podanego tematu rozprawki,
- skorygować błędy w podanych rozprawkach,
- omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach,
- zastąpić podane wyrazy synonimami,
- zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi,
- rozpoznać styl podanej wypowiedzi,
- przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie,
- skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach,
- skorygować teksty pod kątem ortograficznym,
- wyciągać wnioski,
- przedstawiać własne stanowisko,
- wskazać topos, do którego odwołał się artysta,

- omówić funkcje kolorystyki,
- wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji pana Betona,
- omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze,
- omówić sposób przedstawienia cara,
- określić funkcję animizacji,
- określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze,
- odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów,
- przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i kraju lat dziecińczych (przestrzenie: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt),
- omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji,
- omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa,
- omówić funkcję tradycji w utworze,
- przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego,
- omówić funkcję miana przybranego przez bohatera,
- omówić funkcję Mazurka Dąbrowskiego przywołanego na początku i na końcu dzieła,
- omówić funkcję przymiotnika ostatni, który często pojawia się w utworze,
- omówić sposób prezentacji przyrody w dziele,
- dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu,
- przywołać problematykę omawianych utworów,
- przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach,
- wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach,
- omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio),
- omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy Pana Tadeusza,
- omówić funkcję przyrody w noweli,
- wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu,
- wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu,
- samodzielnie zebrać informacje do artykułu,
- dokonać analizy formy i treści podanego artykułu,
- skorygować błędy w podanych tekstach,
- odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować,
- skorygować błędy interpunkcyjne,
- używać poprawnych form nazwisk,

- zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach,
- wyciągać wnioski,
- przedstawiać własne stanowisko,
- określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują,
- omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie,
- dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę,
- odnieść definicję powieści historycznej do utworu,
- określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan,
- omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu,
- przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego,
- wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści,
- omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości,
- omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego,
- dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu,
- dokonać analizy problematyki omawianych utworów,
- przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach,
- postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historie,
- omówić relacje łączące Oskara z panią Różą,
- wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie wywiadu,
- zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza,
- omówić funkcję użycia wyrazu ludożerca w utworze,
- omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu,
- skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi,
- dokonać analizy przykładów listów otwartych,
- wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków,
- odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić,
- dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników,
- poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki,
- wskazać w zdaniu orzeczenie imienne,
- przekształcić zdania pojedyncze w złożone,
- wyciągać wnioski,

- przedstawiać własne stanowisko,
- zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę,
- wyjaśnić tytuł muralu,
- wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss,
- wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę,
- omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych,
- wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu,
- omówić różne formy walki z rasyfikacją,
- przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika,
- omówić konsekwencje opisanej lekcji,
- wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów,
- wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji,
- dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści,
- omówić kontekst historyczny epoki,
- odnieść termin awangarda do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestoleciu międzywojennym,
- omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru,
- zinterpretować postawę szewczyka,
- omówić alegoryczne znaczenie postaci,
- wskazać w tekście elementy komizmu,
- skorygować błędnie napisane podanie,
- napisać podanie,
- omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki,
- omówić tradycyjne techniki graficzne,
- zapisać dowolny dialog w mowie zależnej,
- rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne,
- wyciągać wnioski,
- przedstawiać własne stanowisko,
- dokonać analizy stosunków międzyludzkich ukazanych na rysunku,
- odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki,
- wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego,

- omówić dialog pomiędzy ojcem i synem,
- omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji,
- określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu,
- omówić kontekst biograficzny utworu,
- określić tematykę tekstu,
- wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata,
- wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych,
- przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji,
- zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego,
- dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu,
- wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję,
- zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka ostatnim Mohikaninem,
- przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości,
- omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu,
- omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej,
- uporządkować informacje przydatne do napisania CV,
- skorygować błędy w CV,
- uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego,
- skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby,
- poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły,
- wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne,
- wskazać formant w wyrazie pochodnym,
- wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności,
- wyciągać wnioski,
- przedstawiać własne stanowisko,
- omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie,
- omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy,
- omówić funkcję kolorystyki dzieła,
- omówić pytania zadane przez uczonego Kru,
- wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej,
- zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej,

- zinterpretować porównanie życia do kartki,
- zinterpretować diagnozę lekarki,
- wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem,
- sformułować temat wiersza,
- wyciągać wnioski,
- przedstawiać własne stanowisko,
- wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów.

Wymagania na ocenę bardzo dobrą

Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą oraz:

- omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu,
- omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła,
- wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu,
- zinterpretować puentę utworu,
- wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu,
- wyciągnąć z przemyśleń bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka,
- sformułować przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia,
- zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu,
- przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą,
- dokonać analizy wybranej fotografii,
- dokonać analizy przykładowej rozprawki,
- stworzyć rozprawkę,
- omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych,
- stworzyć tekst w wybranym stylu,
- stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,
- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- zinterpretować znaczenie symboli,
- wyjaśnić wymowę obrazu,
- omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka,

- sformułować uniwersalne wnioski,
- sformułować przesłanie Reduty Orzona,
- omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che,
- omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji,
- omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa,
- dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek),
- porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast),
- wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję,
- dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze,
- stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei,
- odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów,
- dokonać analizy obrazu realistycznego,
- wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego,
- zinterpretować symbolikę latarni morskiej,
- sformułować przesłanie utworu,
- napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera,
- uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa,
- omówić rolę muzyki w wybranym filmie,
- napisać artykuł problemowy,
- poprawnie sformułować związki frazeologiczne,
- poprawnie odczytać podane wyrazy,
- stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,
- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- omówić funkcję światłocienia,
- zinterpretować obraz,
- podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów,
- podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety,
- wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu,
- omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan,

- podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie,
- wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści,
- porównać kreacje bohaterów powieści,
- omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści,
- stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści,
- odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów,
- wypowiedzieć się na temat języka bohaterów,
- wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka Kołakowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność,
- zinterpretować zakończenie wiersza,
- odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości,
- wskazać główną myśl tekstu,
- odnieść pojęcie stereotyp do historii opisaną przez autorkę,
- zredagować list otwarty,
- dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie,
- ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów,
- właściwie określić formy osobowe czasowników,
- poprawnie określić i stosować formy zaimków,
- rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe,
- przekształcić zdania w imiesłowowe równoważniki zdań,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,
- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- zinterpretować wymowę dzieła,
- wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem,
- odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera,
- odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie,
- zinterpretować tytuł powieści,
- dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów,
- stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu,
- omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego,
- sformułować przesłanie wiersza,

- odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty,
- sformułować morał,
- zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej,
- ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów,
- zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej,
- przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie,
- przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,
- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- przedstawić postawę wobec działań wojennych, która wynika z rysunku,
- zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu,
- dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł,
- omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza,
- zinterpretować sens tytułu,
- omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem,
- omówić dylematy moralne bohaterów tekstu,
- wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia czasu pogardy w utworze,
- stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu,
- zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości,
- omówić wymowę wiersza,
- zinterpretować funkcję powtórzenia,
- wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza,
- zredagować oficjalne CV,
- ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych,
- zredagować list motywacyjny,
- określić kierunek upodobnienia,
- skorygować błędy w akcentowaniu,
- dokonać analizy słowotwórczej podanych wyrazów,
- stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych,
- sporządzić wykres rodziny wyrazów,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,

- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- zinterpretować tytuł obrazu,
- wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy,
- omówić przenośne znaczenie tekstu,
- wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich,
- wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu,
- sformułować przesłanie płynące z utworu,
- zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości,
- sformułować przesłanie wiersza,
- odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury,
- wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata,
- poprawnie interpretować wymagany materiał,
- właściwie argumentować,
- uogólniać, podsumowywać i porównywać,
- problematyzować treść lektur obowiązkowych.

Wymagania na ocenę celującą

Uczeń: potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą oraz:

- wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
- stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji,
- porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta,
- podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi,
- odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń,
- wypowiedzieć się na temat filmu Bogowie w reżyserii Łukasza Palkowskiego,
- przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić,
- przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji,
- dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej,
- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,

- wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę,
- omówić kontekst historyczny tekstu,
- przedstawić sylwetkę Juliana Konstantego Ordon na podstawie dowolnych źródeł,
- wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów,
- omówić kontekst historyczny utworu,
- podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji,
- odnaleźć konteksty i nawiązania,
- odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów,
- przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną,
- wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski,
- podjąć dyskusję na temat aktualności Pana Tadeusza,
- podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej,
- wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych,
- wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy
- omówić kontekst historyczny noweli,
- stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki,
- stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka,
- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,
- przygotować prezentację na temat swojego wzorca,
- przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór,
- wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści,
- podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści,
- podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza,
- przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury,
- podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej,
- odnaleźć konteksty i nawiązania,
- podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka Kołakowskiego,
- odnaleźć w tekstach kultury różne przedstawienia przyjaźni i je omówić,
- podjąć dyskusję na temat ludożerców w codziennej rzeczywistości,
- podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie ludożercę?”

- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,
- omówić wybrany przykład street artu,
- stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury,
- podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole,
- wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego,
- podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w czasach zaborów i obecnie,
- wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej,
- stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów,
- podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów,
- porównać utwór Sławomira Mrożka z wybraną bajką zwierzęcą,
- przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika,
- stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki,
- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,
- omówić tematykę i środki wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego,
- zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa,
- przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu na podstawie dowolnych źródeł,
- podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej,
- podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury,
- omówić kontekst historyczny utworu,
- porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego,
- wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego,
- przedstawić kontekst historyczny utworu,
- wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu,
- odnaleźć konteksty i nawiązania,
- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,
- zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury,

- zinterpretować tekst w kontekście mitu o Narcyzie,
- podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym,
- wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego,
- zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu,
- wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska,
- podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata,
- wykorzystywać bogate konteksty,
- formułować i rozwiązywać problemy badawcze,
- wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych.